

Hordaland Fylkeskommune
Postboks 7900
5020 Bergen

Høringsuttalelse: Utviklingsplan for Hordaland – Regional planstrategi 2016 –2020

Fylkesutvalget i Hordaland fylkeskommune vedtok 19. mai 2016 forslag til regional planstrategi for perioden 2016–2020, med frist for høringsuttalelse 15. september 2016.

De nasjonale forventningene til offentlig regional (fra kommuner og fylkeskommuner) planlegging inneholder tre hovedpunkter:

- Gode og effektive planprosesser,
- Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling
- Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder.

Fra næringslivets side, er det nødvendig å påpeke at det første av disse punktene, er en forutsetning for å lykkes med de to andre. Dette er i dag kanskje den største utfordringen for å få på plass en bærekraftig og god samfunnsutvikling.

Regional planstrategi inneholder langsiktige mål for utviklingen i Hordaland og søker å definere hovedmål for de neste fire årene. For hver av målene utformes det strategier og fastsettes hvilke planer som ønskes utarbeidet. Strategien og planene skal være førende for prioriteringer i perioden, med mål om at det skal bidra til at stat, fylkeskommune og kommuner i størst mulig grad trekker i samme retning.

Forslaget som er sendt på høring, inneholder fire hovedmål for fylket i perioden:

- Høy sysselsetting
- Et inkluderende samfunn
- Klima- og miljøvennlig utvikling
- Samarbeid i en sterk Vestlandsregion

Alle fire målene går på tvers av kommunegrensene og forvaltningsnivå. Ingen av målene er mulig å oppnå uten et godt samarbeid med- og ikke minst tilrettelegging for næringslivet. Dette bør derfor gjenspeiles i alt strategiarbeid og planverk som utarbeides fra Hordaland fylkeskommune.

Styrket samordning av areal- og transportplanlegging er ikke bare en forutsetning for å lykkes med de ambisiøse klima- og miljømålene som følger av klimaavtalen i Paris, det er også en forutsetning for å få til en helhetlig og god regional utvikling av Bergensregionen og Hordaland som en sammenhengende og velfungerende bo- og arbeidsregion.

Hordalands befolkning vokser og vil fortsette å gjøre det. Folkevekst må følgelig ligge til grunn for de valg og strategier som legges både på kort og lang sikt. I høringsutkastet legges det til grunn Hordaland fylkeskommunes prognoser som tilsier en samlet befolkning i fylket i 2040 på 706.000 innbyggere. Dette avviker med hele 70.000 fra framskrivningene i Statistisk Sentralbyrås (SSB) middelprognose som anslår 640.000 innbyggere i 2040.

Historisk sett har SSBs middelprognoser vært for lave. Det er verdt å ha i mente, selv om vi vet at folkeveksten i stor grad har hatt utenlands innvandring som største driver – noe som selvsagt er veldig konjunkturavhengig. Næringsalliansen mener det uansett vil være mer fornuftig å planlegge for et høyere enn et lavere alternativ.

Høy sysselsetting er et av de fire hovedmålene i høringsutkastet. Skal velferdsstaten også i fremtiden være bærekraftig, må det store flertall av disse arbeidsplassene skapes i privat sektor. Næringsalliansen vil understreke sterkt at næringspolitikken derfor må innrettes med sikte på å legge

til rette for at det kan skapes lønnsomme arbeidsplasser i privat sektor. Blant de viktigste verktøy for å få dette til, er å bygge infrastruktur som bygger regionen og landsdelen sammen som bo- og arbeidsmarked.

Landets sterkeste eksportfylke, har trolig landets dårligste infrastruktur. Å bedre dette er avgjørende. Skal vi makte å utvikle vår region og landsdel opp mot det store potensial som ligger her, er utbygging av vei og bane helt sentralt. Her er selvsagt areal- og transportplan fylkeskommunens verktøy.

Det vil også være grunnlag for vekst i arbeidsplasser i offentlig sektor. Her bør Hordaland fylkeskommune i samarbeid med kommuner, Hordalandsbenken på Stortinget, næringsforeningene og andre organisasjoner, være pådriver for å flytte offentlige kompetansearbeidsplasser ut av Oslo til Hordaland.

Når Næringsalliansen med Bergen Næringsråd gjennomfører sine medlemsundersøkelser, er det å sikre tilstrekkelig rett kompetanse alltid et av de aller viktigste punktene for bedriftene i fylket. Vårt næringsliv står nå midt oppe i en tøff omstilling, hvor det nedbemannes og oppbemannas omtrent parallelt i mange bransjer. NAV melder om at de ser økende ledighet parallelt med økende antall ledige stillinger. Vi har akkurat nå stor ubalanse mellom kompetansen som etterspørres og kompetansen som er tilgjengelig. På kort sikt er det en krevende utfordring å løse. På lang sikt underbygger det behovet for en utdanningssektor som sikrer omstillingsevnen. Som eier av de videregående skolene er dette noe som Hordaland fylkeskommune må møte med gode strategier. Det Regional plan for kompetanse og arbeidskraftbehov bør i lys av dette være opptatt av hvordan en kan utvikle metoder for å fange opp endringer i arbeidsmarked/kompetansebehov og sikre at vi utdanner omstillingsdyktige arbeidstakere, gründere og entreprenører.

«Drømmeløftet» til Innovasjon Norge peker på seks overordnede områder, hvor Norge har de beste forutsetningene for å bygge fremtidens næringsliv. De seks er:

- Ren energi
- Bioøkonomi
- Helse og velferd
- Smarte samfunn
- Kreativ næring
- Reiseliv

Det er knapt noen andre fylker, regioner eller byer som har et bedre utgangspunkt for å nå disse målene, både med tanke på ressursgrunnlag og kompetanse. Dette er områder som i stor grad samsvarer med de som allerede er organisert gjennom de eksisterende klyngene og de klyngene som er under planlegging og opparbeidelse. Det er også i takt med Universitetet i Bergens nye strategi, som nettopp peker på bygging av klynger innenfor disse områdene som det viktigste strategiske grepet i fremtiden. Dette vil innebære at det må legges til rette for arealkrevende maritime og marine næringer i fremtiden.

Næringsalliansen mener fylkeskommunens planstrategi bør synliggjøre enda sterkere hvor viktig det er å forsterke eksisterende klynger, samt bygge nye hvor forutsetningene ligger til grunn for det, samt styrke samarbeidet på tvers av klyngene.

Målet om et inkluderende samfunn er helt nødvendig for å opprettholde produktiviteten i fremtiden, samt å skape en attraktiv bo- og arbeidsregion. Dette er et mål som i stor grad følger av målet om høy sysselsetting. Den viktigste faktoren for et inkluderende samfunn, er arbeid til så mange som mulig, inkludert svake grupper. Dette inkluderer deltakelse i arbeidslivet over hele spekteret av aldersgrupper, etniske grupperinger, arbeidstakere med ulike handicap, fra alle geografiske områder og fra alle samfunnslag. Tilrettelegging av flere VTA-plasser i Vekstbedrifter er et eksempel på slike tiltak.

De globale klima- og miljøutfordringene og konsekvensene klimaforliket i Paris, krever omstilling i Norge. Byrådet i Bergen har lagt frem Grønn strategi, planen for hvordan Bergen kan bli fossilfri i 2030. Bergen Næringsråd har lagt frem en tiltaksplan for fossilfritt Bergen i 2025| en slik sammenheng kan offentlig sektor spille en sentral rolle som innkjøper, ved å etterspørre klima- og lavutslippsløsninger.

Det er viktig at Hordaland fylkeskommune er en offentlig krevende kunde og pådriver for utvikling hos industri- og teknologibedrifter på Vestlandet. Et bærekraftig hjemmemarked er avgjørende for at industrien skal lykkes i et internasjonalt marked.

En helhetlig og god regional planlegging og ikke minst fortsatt utbygging av et godt og tjenlig kollektivtilbud i hele fylket, er også en nødvendig forutsetning. Dette gjelder utbygging av tilbudet på vei, bane og til sjøs. Vannveien er underutnyttet, effektiv og vedlikeholdsfri infrastruktur.

Næringsalliansens medlemmer og næringsforeningene i aksene Stavanger – Bergen har i lang tid jobbet for å løfte frem tanken om en samlet Vestlandsregion. Vi er derfor glade for at dette nå jobbes målrettet for å oppnå Vestlandet som egen region. Det bør jobbes sterkt for at Vestlandet som region, gjennom regionreformen, sikrer en vesentlig desentralisering av beslutningsmakt.

Produktivitetskommisjonen peker i sin første rapport på at bygging av sterke byregioner utenfor Oslo-regionen er det mest effektive grepet Norge kan gjøre for å bedre landets produktivitet. Kommisjonens leder, professor Jørn Rattsø, har uttalt at det spesielt er aksene Bergen – Stavanger som er regionen med størst potensial. Det er derfor naturlig at en i planverket, særlig areal- og transportplanen, tar inn over seg de viktigste grepene som kan tas for en forstørrelse av bo- og arbeidsregionen som virkelig monner.

Næringsalliansen representerer næringslivet i hele fylket. Vi derfor fylkeskommunen vurdere å trekke oss oftere inn som partner i regionale spørsmål.

Med vennlig hilsen NÆRINGSALLIANSEN

Næringsalliansen representerer 2.500 bedrifter. Følgende næringsforeninger stiller seg bak uttalelse: Bergen Næringsråd, Vest Næringsråd, Nordhordland Handverk- og Industrilag, Stord Næringsråd, Osterøy Industrilag, Askøy Næringslivsforening, Austevoll Næringsråd, Etne og Vindafjord Næringsutvikling, Kvam Næringsråd, Hardanger Næringsråd, Vaksdal Næringssselskap.